

ఒరుటేయని యొనరించిన నరవర యప్పియము తన మనంబను కగు దా నెరులకు నవి సేయకునికి పరాయణము పరమ ధర్మపథముల కెల్లన్

ప్రాణికాల

ప్యాపస్టాపకులు: దేశోద్ధరక విశ్వదాత శ్రీ కాళినాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు

వ్రజాకవి, రవి తిలక్

అమృతం కురిపించిన, ఖద్దం రఘుళిపించిన, కన్నీళ్లు కార్పించిన ప్రజాకవి. వయస్సు సగం తీరకముందే, నలబై ఐదవ ఏటనే అంతరించాడు. అంతంలేని కవితా మృతం అందరికీ పంచాడు. తిలక్ ను ఇష్టపడని భావుకుడు ఉండడు. తిలక్ కవిత్వం దాటకుండా ముందుకు వెల్లిన అభ్యర్థు ప్రేమికుడు ఉండడు. విశ్వనాథ, శ్రీ, దేవుల పల్లి కృష్ణశాస్త్రి, తిలక్.. ఈ నలగురు ఆధునిక శక కవితా సౌధానికి నాలుగు స్థంభాలు. నాల్గు కవితా పద్యానిధులు. కృష్ణశాస్త్రి, శ్రీశ్రీ, విశ్వ నాథ, శ్రీ తిలక్ అవుతాడు. వీరందరి కవిత్వ, కథన శిల్పాలు, అక్షర గవాక్షాలు తిలక్లో ఉన్నాయి. వీరందరినీ నింపుకుంటూనే, తన మార్గంలో, తన మానాన తాను జాతికాడు. శ్రీశ్రీ ని అనుకరించ వచ్చు. కృష్ణశాస్త్రిని అనుసరించవచ్చు. తిలక్ను అనుసరించడం, అనుకరించడం, అధిగమించడం అసాధ్యం. తిలక్ను శ్రీశ్రీ, కృష్ణశాస్త్రి కొంతకాలం వెంటాడారు. ప్రేమతో, కవితాపరిమళంతో, కరుణతో వీరందరిని తిలక్ చాలాకాలం వెంటాడు. భావకపుల్లో అభ్యర్థుకవి, అభ్యర్థు దయ కపుల్లో భావకవి తిలక్. ఇతనిలో కవి, కథకుడు ఇద్దరూ దాగి ఉన్నారు, ఊగి ఉన్నారు.'అమృతం కురిసిన రాత్రి' ఒక జలపాతం. 'నల్లజర్ రోడ్డు' కథాలోకంలో ఒక ఆరని దీపం. తిలక్ అక్షరాలు కన్నీటి జడులలో తడిసే దయా పారావతాలు, ప్రజాశక్తుల వహించే విజయ బావతాలు, వెన్నెల్లో ఆదుకునే అందమైన ఆడపిల్లలు. కరుణ, విష్ణవం, రసికత మూడు కలగలిసిన అభ్యర్థు భావుకుడు. రోడ్డు మీద తారసిల్లే బిచ్చగాళ్లు, దగాపడ్డ తమ్ముళ్లు, పదుపుగత్తెలు, అనాధలు, అభాగ్యులు, చీకటి లోకపు చక్రవర్తులు తిలక్ కవిత్వంలో విలపిస్తారు, వీరిలో ఒక్కాక్కరుగుంపెత్తి అరుస్తారు, కన్నీళతో పిలుస్తారు, కోరలు చాచి హుంకరిస్తారు, కోక చాచి కవిస్తారు. తిలక్ కవితాభూమిలో, గాజుకెరటూల వెన్నెల సముద్రాలు, జూజిపువ్వుల అత్తరు దీపాలు, మంత్రలోకపు మణిస్థంభాలు, సుందర చిత్ర విచిత్రాలు ఉంటాయి. కవిత్వం ఒక ఆల్మోధి, దాని రఘుస్యం తిలక్ కే తెలుసు. 'అమృతం కురిసిన రాత్రి' కవితా సంకలనం జగత్ ప్రసిద్ధం. ఈ కవితాసతిని ఎందరో ప్రేమించారు. తిలక్ మరణించిన తర్వాత కుందుర్తి ఆంజనేయులు పీరికతో, 1968లో ఈ సంకలనం ముద్రణ పొందింది. 1971లో ఉత్తమ కవితా సంపుటిగా కేంద్ర సాహిత్య అకాడమి అవార్డును గెలుచుకుంది. అంతటి అమృతతుల్య కవిత్వాన్ని అందించిన తిలక్ ఆ పురస్కారాన్ని అందుకోకుండానే అస్తమిం చాడు. వయస్సు సగం తీరకముందే అంతరించిన ప్రజాకవి- నభస్సు సగం చేరక ముందే అస్తమించిన ప్రభారవి అంటూ శ్రీశ్రీ గుండెలు బాదుకున్నాడు. తను రాసిన ఒక కవితా శీర్షిక ప్రభాతము-సంద్యుక్త తగ్గట్టగా, తక్కువ సమయంలోనే ప్రభవించాడు. టక్కును సంధ్యలో కలిసి పోయాడు.'అమృతం కురిసిన రాత్రి' కవితా పంక్తులు అలవోకగా అప్పణిపేప్ప తిలక్ ప్రియులు కొన్ని వేలమంది ఈ తెలుగునేలపై ఇప్పటికీ ఉన్నారు. అగ్ని రగినా, అమృతం కురిసినా, అందం, అనందం కవిత్వ పరమావధి అంటాడు. గాంధీగారి దేశంలో... గజానికొక గాంధారి పుత్రుడు ఉన్నాడని ఆనాడే అన్నాడు. పవిత్రుల నుండి, పతిపత్రుల నుండి, లక్ష్మాది దేవుళ్ల పూజారుల నుండి నా దేశాన్ని రక్షించమని తిలక్ వాపోతాడు. నీతిమాటలు, సోది కబుర్లు చేపే నకిలీల నుంచి ప్రజలను రక్షించమని ఆ కవిజీవుని వేదన. తిలక్ కవితా శిల్పాల అసాధారణమైంది. నేను చూశాను నిజంగా మూర్తిభవించిన దైన్యాన్ని..., అని, తేల్కెన పదాలతో మెల్లగా మొదలు పెట్టి, కల్లోల నిరథుల్ని, గచ్ఛత్త శవాకార వికారుల్ని... అంటూ శబ్దాల మోత మోగిస్తాడు. కాలానికి ఒక రూపం లేదు, దానికొక పాపం కూడా లేదు అంటాడు. 'గోరువంకలు' అనే పద్య సంకలనం కూడా విలక్షణమైంది. పద్యంలో ఉండే ప్రాసను పాటించకుండా, అక్షరాల సంఖ్యకు సంబంధం లేకుండా, భావం ప్రధానంగా, అది ఎక్కడ ముగిస్తే, అక్కడ ఆయిపోస్తాడు. ఇది తిలక్ పద్యశిల్పం. దీన్ని పద్యమని అనాలా, లేదా అన్నది పండితులే తేల్చాలి. తిలక్ అక్షరాలు చాలాచోట్ల ఆదుకున్నాయి. చాలామందిని ఆదుకున్నాయి. కవిత లు, కథానికిలు, నాటకాలు, నాటీకలు ఇలా అనేక ప్రక్రియల్లో తిలక్ సారస్వత విన్యాసం చేశాడు. 'అమృతం కురిసిన రాత్రి' అభుందమైన కీర్తిని ఆర్థించి పెట్టింది. 'నల్లజర్ రోడ్డు' కథ గొప్ప కథగా కితాబులు పొందింది. శ్రీ, శ్రీ, కృష్ణశాస్త్రి కంటే వయస్సులో తిలక్ చాలా చిన్నవాడు. ఎవరో పైనుండి పిలిచినట్లు, చిన్ననాడే అర్జైంట్గా పైకి వెళ్లిపోయాడు. పెద్దవాడిగా పెద్దపేరును తెచ్చుకున్నాడు. పిన్నులపెద్దల హృదయ నభంతరాళంలో ప్రతిభారవిగా వెలుగుతూనే ఉంటాడు, ప్రజాకవిగా మిగిలే ఉంటాడు.

వ్రక్తి విధ్వంసానికి సాక్షి కేరళ

ఉత్సవ పరిశుభ్రమలు

ప్రజలకు రువికరమైన అపోరం అందించాలంటే 'ఉల్లి' అవసరు మని చాలమంది అభిప్రాయపడుతుంటారు. దేశంలో 98 శతం ప్రజలు ఉల్లిని వాడటం జరుగుతుంది. ఉల్లి ధర పెరిగిన ప్యుమ్ ప్రజలు అందోళన చెందుతుంటారు. ధరలు పతనమైన ప్యుడు పండించే దైతులు భారీగా నష్టపోతుంటారు. ఏది జరిగినా ఉల్లి ప్రజల నోళ్ళలో నానుతుంటుంది. అలాంటి ఉల్లి మెనక పలు చారిత్రక అంశాలన్నాయి. దైర్ఘ్య, ఆరోగ్య పరిరక్షణలతో దీనికి సంబంధాలున్నాయి. ప్రాధాన్యతలు సంతరించుకున్నాయి. అందుకే ధర పెరిగినా, తగ్గినా ఉల్లి వాడకాన్ని ప్రజలు తగ్గించలేకపోతున్నారు.

ଚାରିତ୍ରକ ଅଂଶାଲ୍ୟ

1. ఉన్నిపాయ అనీయా ఖండంలో పుట్టిందని ప్రతితి. 140
దేశాల్లో అది సాగువుతుంది.
 2. లాటిన్‌లో 'అనియున్(ఉన్నిపాయ)అంటే'ముత్తుం' అని అర్థం.
 3. ఈ జిజ్ఞాయన్లు ఉన్ని అవమరణ్యానికి ప్రతీతి అని భావించే వారు. దైవతంతో సమానంగా చూస్తారు. ఉన్నిలోనీ వలయుం పొరలు శాశ్వతత్త్వానికి నిర్దృష్టాలని వారి నామ్యకం. పిరమిద్ లలో వాటి గోదలైన ఉన్నిపాయల బొమ్మలు చిత్రించబడి వుంటాయి. వారి దేవతల బొమ్మలను, విగ్రహాలను పరిశీలిస్తే ఉన్నిపాయలు వాటి చేతుల్లో కనిపొస్తాయి. ఈజిప్పు రాజులు (ఖారోలు) చనిపోతే వారి శపాలతో పాటు ఉన్నిపాయలు కూడా లోపల పెట్టి పిరమిద్లు కట్టేవాళ్ళు. ఈజిప్పు మమ్ములను పరిశీలించినపుడు కళ్ళు, ధాతీ, పాదాల్లో ఉన్నిపాయ ఆకారాలు దర్శనమిస్తాయి.
 4. మధ్యయుగంలో ఉన్ని డబ్బుగా చెలామణి అయ్యేది. ఇంటి అద్దెకు కూడా ఉన్నిపాయను ఇచ్చేవారట. (ఉనీలల ఒక ముఖ్యమంత్రి భార్య ఉన్నిపాయలు కొనటానికి బుఱణం మంజారు చెయ్యాలని బ్యాంకు అధికారులకు దరఖాస్తు చేసి వార్త కెళ్ళింది)
 5. కొలంబస్ అమెరికాను కనుగొనే వరకు అమెరికన్సుకు ఉన్నిగురించి తెలియదట. కొలంబస్ తనతో పాటు ఉన్నిని

తింపే 45 క్యాలీల శక్తి సమకూరుతుందని శాస్త్రవేత్తలు నిర్ధారించారు. వంద గ్రాముల ఉఖ్యాతాయల్లో 4.34 గ్రాముల కార్బోఫైడ్స్టు, 1.7 గ్రాముల పైబర్, 1.1 గ్రాముల ప్రాణీష్వాస, 7.4 మిల్లి గ్రాముల విషమిన్ సి, 29 మిల్లి గ్రాముల ఫోస్ఫర్స్, 146 మిల్లి గ్రాముల పొటాషియం, 23 మిల్లి గ్రాముల కాల్చియం లాంటి పోవకాలుంటాయి. మనిషి ఆరోగ్యం సక్రమంగా, సజ్ఞావుగా నిలవాలంటే తగు మాత్రం నీరు కూడా అవసరమానని ప్రతి కైయ్యదు చెపుతూనే వుంటదు. మనిషి తీసుకున్న ఆహారం ఏదైనా అది త్వరగా జీర్ణమై తగు శక్తిని సమకూర్చలంటే తగు మాత్రం నీరు అవసరం. అలాంటి నీరు కూడా ఉఖ్యిల్లో పుష్పలంగా వుంది. ఉఖ్యిల్లో 89 శాతం నీరు వుంటుందని ఒక అంచనా కూడా. వేసిని తాపాన్ని తగిస్తుంది. దగ్గు, జలబి లాంటి సాధారణ రుగ్మతలను అదువు చేస్తుంది. ఆస్తమా, శ్వాసకోస సమస్యలకు మంచి ఔషధంగా ఉపకరిస్తుంది. ఆకలిని సైతం పెంచే 'అప్పెలైజర్గా, 'అథరో సైపోసిన్ స్నో' నివారించటానికి ఉఖ్యి ఉపయోగపడుతుందని ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ సైతం నిర్ధారించింది. ఉఖ్యి నుంచి తీసిన పదార్థాలను పలు అనారోగ్యాలకు మందులుగా తయారు చేయపడ్డని ఆ సంప్ర సూచిస్తుంది. పెద్దపేగులో అల్పరుదు, గ్యాస్ట్రియూలిటీలో లాంటి సమస్యల తెచ్చిపెట్టే హోనికర బాక్టీరియా పెరుగుదలను, కణతులను ఉఖ్యి తగ్గిస్తుంది. జీర్ణశక్తిని పెంచే గుండ ఉఖ్యిల్లో అపారంగా వుంది. ఉఖ్యిరసం తగితే మాత్రించాలన్నీ రాళ్ళ కూడా కరిగిపోతాయి. ఉఖ్యిరసం, ఎలకుల పొడిని నీటిలో కలిపి సేవిస్తే అల్పమిన్ తగ్గుతుంది. శరీరం తిమ్మిర్చా వున్న చోట ఉఖ్యిపాయ రుద్రితే ఉపమనం కలుగతుంది. ఉఖ్యిపాయ ముక్కలు, మెంతుల పొడి కలిపిన నీటిలో వెన్న కలిపిన మిత్రమం సేవిస్తే నీళ్ళ, జిగట వీరేవాలు తగ్గుతాయి. ఉఖ్యిల్లో మిరియాలు వేసి నూరిన మిత్రమాన్ని కలూరా, అతిసారా వ్యాహయల సోకిన వారికి ఇస్తే మంచి ఫలితం కనిపిస్తుంది. ఉఖ్యిల్లో వుండే యాంటీబోలిటీస్ ఇన్ఫెక్షన్స్తో పోరాదతాయి. 'ఆఫియో పొరాసిన్సును అదువు చేసే శక్తి కూడా ఉఖ్యికి వుంది.

ఆంధ్ర విశ్వాసం దివ్య జీవిధం

మనపక మాలు ప్రకృత్య ఇచ్చున ఎందుమాన జాగ్రత్తస్తోప
అన్ని వనరలు పుష్టిలంగా ఉన్న అనుకున్నది సాధించ లేక
మనిషి సత్యత మహుతునుస్తు తస్తై తనకు నమ్మకం లేక
నేను చేయగలన్న ఆత్మవిశ్వాసం సన్మగ్రింది ప్రతిథ వుండి
ఆత్మవిశ్వాసం అంతరీస్తే ఏ రంగంలో మనిషి రాణించలేదు
ఆత్మవిశ్వాసం అనేది మనిషికి దివ్య బౌధంగా పనిచేస్తుంది
ర్ఘృథమైన సంకల్పం ఉంటే దేవైనా సాధించగలం జాతిమి
వివక్షకు వ్యక్తికంగా జీవితమంతా పోరాటం చేసిన నెల్స్సీ
మాండలేను స్వార్థిని తీసుకోవాలి ఏపనైనా సాధించే వరకు అడి
అసార్థం అనిపిస్తుంది సాధన చేయమురా నరుడా సార్థక
కానిది లేదురా అలపాటైతె విపమే ఎనా హాయిగా తాగుట
సాధ్యంంచ సుఖ దుఃఖాలకు నిలియం దేహం కాల సర్పమును
మెడలో దాట్చి పూలమాలగా తలవ వచ్చురా ఏకాగ్రతత్తు
ధ్యానం చేసి లోకేసర్వరున్నే చేరవచ్చురా అన్న సిని కవి వాళ్ళలు
వనకు స్వార్థి కావాలి మన మీద మనకు అపగారుస్తాడని
విశ్వాసం ఉండాలి ఓటమి విజయానికి మెట్టు అన్న త్రేక్షణ్ణని
సందేశం మనకు బాట కావాలి ఓటమికి కుంగకుండ నీలి
నీపు ప్రశ్నించుకో తప్పులను నిరిచేసుకో విజయుడిగా నిలిచిపో
నేటి యువత అపజయాన్ని తట్టుకోలేకి ప్రాణాలు వయలుతు
న్నారు కన్పులారికి శోకాలు మిగులుస్తున్నారు మానవ జన్మ
అప్పరూపం ఏదైనా సాధించేందుకే దైవం ఈశవరీరాన్ని
ఇచ్చాడు పొందవలు ఆత్మవిశ్వాసంతో ఆరణ్య అజ్ఞాత వాస్తవాలని
ను పూర్తి చేసి విజయం సాధించారు మనసులో తప్పుడు
ఆలోచనలు ఉండకూడదు గొప్ప వయలు చేసిన వారిని ఆద
ర్ఘృంగా తీసుకో మహాశయుల విజయ గాథలు మనకు స్వార్థి
కావాలి ఎప్పటికీ మంచు వయసలో కూర్చో వేడిక పైకి ఎక్కి
చక్కగా మాట్లాడు పని మీద ధ్యాన ఆత్మవిశ్వాసానికి

పేరాటూల మయం ఏది తనంత తానై ధరి చేరదు కోధించాలి
సాధించాలి.

సహనం సంఖీభావం సేవాభావం సమన్వయం సౌభ్రాత్యార్థం
సమన్వయం స్వేచ్ఛత సౌమాజిక సమరసత ప్రగతిశిల్పత జీవిత
లక్ష్యం కావాలి శాంతి మమత మానసియత జీవన కైలి కావాలి

పేరికలు వద్ద ప్రేరణయే హద్దు పరుల హితమే నీఅభిము
తమైతి అవహేళనలు అండోళనలు అంతమై మనోప్రశాంతత
సంపదొడి త్యాగం తెగింపు కర్తవ్య నిష్పత్తే జీవితాన్ని పూల
బాటగ మార్కుపో నిరాచ నిష్పుహాలు విదనాదు ఆశయాల సాధ
నే నీ జీవిత లక్ష్యం కావాలి

లభావంగేష్ట్ర ఆఖరి మాటలు

వచ్చి శిరోజాలు అలంకరించేవారు. ఈనాడు నాకు శిరసు పై శిరోజలే లేవు. పసిద్ధి చెందిన పొట్టల్ని లోని ఆహారం తీంటూ వుండేదానని. కానీ ఈనాడు పగలు రెండు మాత్రము, రాత్రి ఒక చిల్లికెడు ఉన్నాయి. ప్రత్యేక జెత్త విమానాల్ని ప్రవంచం అంతా తిరిగేదాన్ని. కానీ నేడు ఆస్పత్రి వరండా దాకా వెళ్ళడానికి ఇద్దరు అటెండర్లు సాయం చేస్తున్నారు. ఏ సంపదా, మనతులు ఏటీ నాకు సహాయ పడలేదు. ఏ విధమైన ఉదార్థినివ్వ లేదు కానీ కొంత మంది ఆత్మియుల ఆత్మియత, ఆప్యాయత, వారి ప్రార్థనలు నాకు జీవం బోస్తున్నాయి.ఇంతేనంది ఈ జీవితం ఎవరికి సహాయం చేయలేని భద్రం, పదవి వున్న వారికి విలువనిచ్చి, స్నేహం, ఆప్యాయత, ప్రేమను చూపించండి..!

జాలో ల్యా చేయాది

జపమాల: పమాలలో 108 హూసలు ఉంటాయి. పమాల రెండు కొసలు కలిపే పూసను సుమేరుపూస అంటారు. జపము చేయునప్పుడు జపమాల కనిపించకుండా వస్త్రాన్ని కప్పి చేయాలి. కానీ, ఆ వస్త్రం తిడిగా ఉండకూడదు. జపమాలను అనామిక ట్రైలు (ఉంగర పు ట్రైలు) పైనుంచి బొటన్ఫ్లైలుతో పూసలను లెక్కించవలెను. చూపుడుప్రేలును ఉనయోగించ రాదు. సుమేరుపూసను దాటి ముందుకు పోరాదు. సుమేరుపూస దాకా వచ్చిన తర్వాత మాలను వెనుకకు (త్రిప్పి) జపము చేయవలెను. ఒకవేళ జపమాల చేతినుంచి జారి క్రిందపడినచో, ఆ జపసంఖ్య లెక్క లోనికి రాదు. మరల జపమాల మెదలి నుంచి జప ము చెయ్యాలి.

జపమాల కాలికి తలిని ఎడల, దాని ని సీటిక్కే

కడిగి రెట్లీంపు సంఖ్యలో జపం చేయాలి. జప ము చేయునప్పుడు మాట్లాడుట కానీ, కరులుట కానీ చేయరాదు. ఒకవేళ తప్పనిసరిగా మాట్లాడవ లసిన పరిశీలించి వచ్చిన ప్పుడు, క్షమాభావసతో భగవంతుని స్ఫురించి తిరిగి జపం ప్రారంభించాలి. గృహమునందు జపము చేసిన దానికన్న గోలాలయందు పందరెట్లు, వసములందు లేదా తీర్థస్థానము లందు వేయిరెట్లు, పర్వతములమీద పడిపేలరెట్లు, నదీతీరము లంందు లక్ష్మిరెట్లు, దేవాలయములందు కేళిరెట్లు, శివమింగము దగ్గర ఆనంతమైన పుణ్యఫలము లభించవనని శాస్త్ర ప్రమాణము.

